

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Irena Saralievové a soudců JUDr. Michala Fridricha a JUDr. Pavla Vlacha v právní věci

žalobce: **Jiří Hradec**, narozený dne 30. 12. 1947
bytem Přemyslovská 37, 130 00 Praha 3
zastoupený advokátem JUDr. Pavlem Pileckým
sídlem Těšnov 1163, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **OSA - Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním, z.s.**
IČ 63839997
sídlem Čs. armády 20/786, 160 56 Praha 6

o zaplacení částky 491.359,19 Kč s příslušenstvím

k odvolání žalobce a žalovaného proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 11.3.2020
č.j. 7C 160/99-860 ve spojení s doplňujícím usnesením ze dne 13.8.2020 č.j. 7C 160/99-898

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně se ve vyhovujícím výroku o věci samé **mění** tak, že se žaloba o zaplacení 437 918,55 s příslušenstvím zamítá.
- II. Žalobce je povinen zaplatit žalovanému na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů 21 896 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem zastavil soud I. stupně pro zpětvzetí žaloby řízení co do částky 16 346 Kč a 37 094,64 Kč a žalovaného uznal povinným zaplatit žalobci 437 918,55 Kč s příslušenstvím a na náhradu nákladů řízení 287 100 Kč. Žalobou se domáhal na žalované

Shodu s prvopisem potvrzuje Monika Vrzalová.

náhrady škody, jež mu měla vzniknout nevyplacením autorských odměn za užití jeho děl podle smlouvy o zastupování autorských práv ze dne 19. 2. 1987o za roky 1990 až 1992. Věcná příslušnost obvodního soudu jako soudu I. stupně byla vyslovena usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 18. 12. 2014, č. j. Ncp 1304/2014 – 272. Stávající žalovaný vstoupil do řízení jako právní nástupce původně žalovaného (Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním /OSA/) na základě usnesení ze dne 20. 12. 2010, č. j. 7 C 160/99 – 132 ve spojení s usnesením Městského soudu v Praze 20 Co 106/2011 – 155. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby s poukazem na to, že autorské honoráře byly žalobci vyúčtovány a zaplacený podle vyúčtovacího řádu OSA ze dne 13. 2. 1993, podle jehož zásad bylo prováděno vyúčtování všem zastupovaným autorům. Vyúčtováno může být jen takové užití díla, které uživatel žalovanému nahlásí. Pokud autor při vyúčtování autorských honorářů zjistí, že vyúčtování je nesprávné, má provést reklamaci, na základě jeho námitek si žalovaný vyžádá na uživateli díla doplnění hlášení a při dodatečném zjištění užití díla je autorovi doučtován autorský honorář. Žalobce proti vyúčtování námítky ve lhůtě, stanovené vyúčtovacím řádem, nepodal, za rok 1992 a roky předcházející ji podal až dne 6. 12. 1993. Po získání dodatečného hlášení České televize o užití jeho díla bylo provedeno doučtování jeho autorských honorářů za užití jeho skladby v pořadech TRH, OBCHOD, FINANCE, Dětská TUTOVKA, TUTOVKA a CO JE TO? Za užití děl žalobce bylo od 1. 10. 1991 do 30. 9. 1992 proplaceno celkem 62 992,44 Kč za užití v rozsahu 2881 minut. V průběhu sporu žalovaný zaplatil žalobci za období od 1. 1. 1990 do 31. 12. 1991 odměnu za užití skladby CO JE TO? ve výši 54 456 Kč. V této souvislosti bylo rozhodnuto částečným rozsudkem ze dne 7. 12. 2018, č. j. 7 C 160/99 – 711 ve spojení s rozsudkem Městského soudu ze 27. 6. 2019, č. j. 20 Co 184/2019 – 754, který rozsudek soudu prvního stupně v zamítavých výrocích ohledně částky 5 309,91 Kč s příslušenstvím a ohledně úroku z prodlení ve výši 13 % ročně z částky 54 456 Kč od 30. 12. 1993 do 14. 4. 1995 potvrdil a dále jej změnil tak, že žalovaný je povinen zaplatit žalobci úrok z prodlení ve výši 3 % ročně z částky 54 456 Kč od 30. 12. 1993 do 14. 4. 1995. Žalovaný dále zaplatil žalobci dne 15. 1. 2020 částku 6 324 Kč jako doplatek dosud nevyplacených odměn a kapitalizovaný úrok z prodlení za dobu od 30. 12. 1993 do 15. 1. 2020 ve výši 25 911 Kč, celkem 32 235 Kč, a dne 21.2.2020 mu zaplatil doplatek za období od 1.10.1989 do 30.9.1991 ve výši 10 002,44Kč, s úrokem celkem částku 51 270 Kč. Další plnění žalovaný odmítl, neboť tvrzené užití děl žalobce není prokázáno (hlášení o užití děl nejsou kompletní) a možnost získat dodatečné hlášení o užití děl žalobce ve vysílání byla vyčerpána, neboť podle sdělení České televize již nejsou záznamy o vysílání dostupné. Jiné podklady, které by mohly vést k úhradě dalších částek za tvrzené vysílání hudebních děl žalobcem a jsou dosud neproplacené, nejsou k dispozici.

2. Soud I. stupně zjistil ze smlouvy o zastupování autorských práv, uzavřené mezi účastníky (správně mezi právním předchůdcem žalovaného Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním /OSA/a žalobcem) dne 19. 2. 1987, že se mimo jiné týká výkonu ochrany práv v souvislosti s vysíláním děl televizí a žalovaný se zavazuje vyplácet žalobci autorské honoráře, vyúčtované podle platných vyúčtovacích zásad. Konstatoval, že v době uzavření smlouvy a v následném období byl právní předchůdce žalovaného jedinou výhradní ochranou organizací zastupující autory. Při vyúčtování vycházel z podkladů od uživatelů ohledně údajů konkrétního užití toho kterého díla a žalobce měl jako autor možnost proti vyúčtování podat námítky, jejichž důvodnost byl povinen žalovaný zkoumat a případně provést doučtování (článek 47 vyúčtovacího řádu OSA - námítky lze podat do 2 měsíců od doručení oznámení o vyúčtování). Prvá písemná reklamáce ze strany žalovaného byla podána dopisem z 3. 12. 1993 a žalobce uvedl, že v předchozích obdobích neproplacení odměny za užití jeho hudebních děl reklamoval při osobních návštěvách sídla žalovaného ústně, což žalovaný nezpochybňoval. Z vyúčtovacích listů, týkajících se žalobce, vyplývá, že ve vyúčtování za roky 1990, 1991 a 1992 je uveden název skladby a číslo, počet vysílaných minut, výše odměny za to které dílo včetně součtu odměny, neuvádí se v jakém pořadu a kdy ta která skladba byla použita. Odměna za období od 1. 10. 1990

do 30. 9. 1991 byla vyplacena žalobci dne 6. 10. 1992 a odměna za období od 1. 10. 1991 do 30. 9. 1992 dne 3. 9. 1993.

3. Soud I. stupně poté konstatoval, že v řízení nebylo sporné, že odměna za využití skladeb žalobce, vysílaných ČST na kanálu OK3, vyúčtována a proplacena nebyla. Ve svazcích hlášení, které má soud k dispozici, podklady o užití na uvedeném kanálu chybí a vzhledem k tomu, že žalovaný poskytl neúplné vyúčtovací doklady a hlášení o užití hudebních děl žalobce, nezbylo soudu, než „požadavek žalobce na doplacení odměny v požadované výši hodnotit podle volné úvahy“. Dovodil, že částka požadovaná žalobcem z titulu neproplacených odměn se „jeví jako přiměřená“, neboť v řízení bylo prokázáno, že ve sporném období žalobci nebyly proplaceny všechny odměny, na které měl nárok. Vyúčtování odměny ze strany žalovaného nejsou dostatečně transparentní, chybí podstatné údaje o způsobu, rozsahu užití a kde v jakých pořadech, čímž bylo žalobci znemožněno reklamovat jejich nedostatky. Soud I. stupně z toho dovodil, že na straně žalovaného došlo k porušení povinností vyplývajících ze smluvního vztahu, neboť ochrana práv žalobce vyplývající ze smlouvy a zákonných předpisů (zákon č. 35/65 Sb. o dílech literárních, vědeckých a uměleckých, autorský zákon, dle kterého při každém užití díla náleží autorovi autorská odměna dle § 13 odst. 1) nebyla dostatečná. Vzhledem k chybějícím podkladům nelze nyní již zjistit relevantní údaje, jaké skladby byly proplaceny, popřípadě které nebyly proplaceny vůbec anebo v jakém rozsahu k proplacení došlo. Není zřejmé, z jakých důvodů žalovaný příslušné podklady soudu nedodal a není pravděpodobné, že by je vůbec neměl k dispozici. Soud I. stupně uzavřel, nelze spravedlivě po žalobci požadovat unesení důkazního břemene o rozsahu užití té které skladby. S tímto odůvodněním soud I. stupně žalobě vyhověl a žalobci přiznal podle § 142 odst. 1 zák.č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (o.s.ř.) náhradu nákladů řízení.
4. Proti vyhovujícímu výroku a výroku o náhradě nákladů řízení podal žalovaný včasné odvolání. Namítl, že rozsudek je nesrozumitelně a nepřesvědčivě odůvodněn a soud I. stupně se nevypořádal s jeho námitkami. Poukázal na to, že žalobce byl (při jednání dne 14.3.2012) podle § 118a odst. 1 o.s.ř. vyzván k doplnění tvrzení ohledně užití svých skladeb v České televizi a upozorněn na následky nesplnění povinnosti tvrzení a povinnosti důkazní Soud I. stupně avizoval, že věc bude posuzovat jako nárok na náhradu škody podle § 420 občanského zákoníku a žalovaný očekával, že základem pro rozhodnutí bude okolnost, do jaké míry se žalobci v obsáhlém důkazním řízení podaří prokázat vznik a výši škody. Toto jeho legitimní očekávání bylo podpořeno též průběhem a závěry soudního řízení, vedeného u Městského soudu v Praze pod sp.zn. 37C 68/1997 v obdobné věci, od nichž se soud I. stupně odchýlil. Žalovaný souhlasí s tím, že možnost získat dodatečná hlášení o užití hudby žalobce ve vysílání České televize byla vyčerpána, nikoliv však s tím, že se tak stalo nedostatkem jeho pečlivosti. Hlášení o užití děl (tzv. „balíky“) předal soudu 22.12.1999, v mezidobí došlo k opakovanému stěhování soudu, rekonstrukci spisu a „neúplnost balíků“ mohla nastat i vlivem těchto událostí. Žalovaný zdůraznil, že nebylo zjištěno žádné porušení jeho právních povinností ze smlouvy se žalobcem a pro užití volné úvahy soudu ke stanovení výše škody je nutná jistota ohledně základu nároku, který se v podstatné části žalobci nepodařilo prokázat. Žalovaný nemá důvod pochybovat o úplnosti a správnosti (dodatečných) hlášení České televize, jakkoliv ji žalobce nařkl z jejich falšování. Tvrzení žalobce o vysílání jeho hudby je nadnesené, i v případě dochovaných hlášení za všechny příslušné měsíce by odměna nebyla řádově o několik set korun vyšší. Nelze z logiky věci usuzovat, že právě v těch měsících, za která nejsou hlášení k dispozici, byla hudba žalobce vysílána v mnohem delší stopáži nebo vyšším počtu pořadů. Je pravda, že hlášení o užití hudby žalobce na kanálu OK3 nebylo provedeno a není k dispozici, není tedy možné ani pravděpodobně určit, jaké pořady byly vysílány a zda a v jakém rozsahu v nich byla užitá hudba žalobce. Nebylo prokázáno, že škoda žalobci vůbec vznikla a soud I. stupně postupoval na základě ničím nepodložených a nedostatečných tvrzení žalobce, který sám neučinil veškeré

kroky k včasnému zajištění důkazů, ačkoliv mu svědčí břemeno tvrzení a břemeno důkazní. Proti žalobcově tvrzení o odhadu výše škody poskytl žalovaný hlášení o užití hudby v žalovaném období, která mu zaslala Česká Televize a která byla podkladem pro vyúčtování odměn autorům. Z důvodu nepřiměřené délky řízení nemá již žádný z účastníků možnost podpořit svá tvrzení dalšími důkazy, primární důkazní břemeno však leží na žalobci a jeho neunesení nelze přičítat k tíži žalovaného. Odvolatel navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek „zrušil a žalobu zamítl“.

5. Žalobce navrhl potvrzení rozsudku ve výroku o věci samé a poukázal na to, že žalovaný jako správce cizího majetku nevykonával svou působnost s péčí řádného hospodáře a nepředložil průkazné podklady, dokládající pečlivé plnění jeho povinností. Žalobce sám se odvolal proti výroku o náhradě nákladů řízení s poukazem na to, že mu nebyla přiznána náhrada zaplaceného soudního poplatku a náhrada odměny advokáta za všechny jím provedené úkony právní služby.
6. Z obsahu odvolání žalovaného se podává odvolací důvod ve smyslu § 205 odst. 2 písm. g) o.s.ř. Odvolací soud proto z jeho podnětu přezkoumal napadený rozsudek v intencích §§ 212 a 212a o.s.ř., v souladu s § 213 odst. 2 o.s.ř. zopakoval důkaz smlouvou o zastupování autorských práv ze dne 19.2.1987 a vyúčtovacího řádem OSA a odvolání shledal opodstatněným. Odvolateli je třeba přisvědčit v námitce, že k volné úvaze o výši nároku ve smyslu § 136 o.s.ř může soud přistoupit jen tehdy, je-li najisto postaven základ nároku. Žalobce se podle žalobních tvrzení domáhal na žalovaném náhrady škody, jež mu měla být způsobena porušením smluvní povinnosti ze strany žalované. Taková skutečnost však v řízení nebyla prokázána a soud I. stupně se omezil na obecné tvrzení, že provedená vyúčtování odměny nejsou „dostatečně transparentní“, aniž by detekoval konkrétní porušení smluvní povinnosti podle smlouvy účastníků ze dne 19.2.1987 či vyúčtovacího řádu právního předchůdce žalovaného, na nějž tato smlouva odkazuje. Vztah mezi účastníky ze smlouvy o zastupování autorských práv ze dne 19.2.1987 je vztahem z příkazní smlouvy ve smyslu § 724 zák. č. 40/64, občanský zákoník, účinný do 31.12.2012 (obč. zák.). Podle bodu 4 této smlouvy je Ochranný svaz autorská - OSA (právní předchůdce žalovaného) povinen plnit své závazky vůči N od okamžiku předání dokladů. Podle části C článku 10 vyúčtovacího řádu OSA vyúčtovává OSA autorské honoráře zastupovaným za díla, chráněná podle autorského zákona, pokud byla prokazatelně veřejně užitá některých z uvedených druhů užití (čl.9) a podle článku 20 podkladem pro vyúčtování za jednotlivé druhy užití jsou statisticky zjištěné nebo uživateli ohlášené podklady o konkrétních údajích charakterizujících užití díla. Z uvedeného je zřejmé, že vyúčtování a vyplacení autorských honorářů právním předchůdcem žalovaného bylo závislé na tom, jaké podklady mu byly uživatelem díla (v daném případě Českou televizí) poskytnuty. Nejsou-li k dispozici podklady pro zjištění využití děl žalobce vysílaných v rozhodné době na programu OK3 ČT (ať již proto, že je Česká televize nedodala nebo proto, že se v průběhu let ztratila případně i u soudu), nelze tuto skutečnost bez dalšího klást k tíži žalovaného a dovozovat z ní porušení jeho smluvní povinnosti. Žalovaný nenese odpovědnost za to, jaké podklady mu byly ze strany uživatele díla dodány, tím méně za případnou ztrátu listin u soudu, jestliže ten se opakovaně stěhoval a samotný spis byl rekonstruován. Pokud Česká televize právnímu předchůdci žalovaného dostatečné podklady ohledně sporného užití děl žalobce nedodala (sám žalobce opakovaně zmiňoval „falešná“ hlášení České televize), měl žalobce směřovat svůj nárok na náhradu škody vůči ní. Nelze též přehlédnout, že první písemná reklamace vyúčtování odměny žalobci za předmětné období let 1990-1992 je z 3.12.1993, ač podle části H článku 47 vyúčtovacího řádu měl své námitky proti vyúčtování podat doporučeným dopisem (relevantní je tedy jediné písemná reklamace) do 2 měsíců od dne oznámení o vyúčtování. Žalobce tak svou pozdní reklamací též mohl přispět k nemožnosti získání dalších podkladů o užití svých děl a správného vyúčtování autorských odměn za situace, kdy právní předchůdce žalovaného jako ochranná autorská organizace vybíral odměny hromadně za všechny zastupované autory, které pak na základě

vyúčtovacího řádu rozúčtoval (viz čl. 15 vyúčtovacího řádu) a nemohl se proto detailně zabývat rozbořem jednotlivých nároků zastupovaných, což mu smlouva ani vyúčtovací řád ani neukládaly.

7. Lze uzavřít, že žádné konkrétní porušení povinnosti z příkazní smlouvy, z něhož by mohla žalobci vzniknout škoda, nebylo na straně právního předchůdce žalovaného spolehlivě zjištěno. Je zcela vyloučeno, aby byl nedostatek takového zjištění nahrazován volnou úvahou soudu, jak to učinil soud I. stupně. Volná úvaha podle § 136 o.s.ř. se jak výše uvedeno, může týkat jen výše co do základu nepochybného nároku. Soud I. stupně však rezignoval i na jakoukoliv reálně podloženou úvahu o výši nároku při statisícovém žalobním požadavku, který bez jakékoliv důkazní opory označil za přiměřený, stejně jako na zprostředkování své úvahy o přiznaném úroku z prodlení z jednotlivých částek. Napadený rozsudek, zavazující bez konkrétního důkazního základu žalovaného k vysokému finančnímu plnění, je flagrantním projevem soudcovské libovůle. Žalovanému je nutno přisvědčit v tom, že důkazní břemeno nejen o základu, ale i o výši nároku, primárně leží na žalobci a nelze je přenést na žalovaného jen na základě nepodložené domněnky, že příslušné podklady soudu nedodal, ač je má k dispozici. Vyplácení odměn autorům ze strany žalovaného (jeho právního předchůdce) je, jak výše uvedeno, podmíněno poskytnutím podkladů uživatelem díla. Není žádný důvod k domněnce, že žalovaný neposkytl soudu I. stupně všechny podklady, které sám od uživatele díla žalobce získal a nelze-li na jejich základě zjistit, že by v plnění svých povinností vůči N pochybil (že by mu vyplatil na autorských honorářích méně, než mu podle dostupných podkladů náleželo), není možné žalobě jen na základě domněnek a předpokladů vyhovět. Za situace, kdy mezi účastníky není spor o to, že relevantní důkazní základ byl již v tomto extrémně dlouhém řízení vyčerpán, nelze dospět k jinému závěru, než že žaloba není důvodná. Odvolací soud proto změnou napadeného výroku rozsudku podle § 220 odst. 1 písm. b) o.s.ř. žalobu zamítl. Podle § 142 odst. 2 o.s.ř. ve spojení s § 224 odst. 1 o.s.ř. náleží v odvolacím řízení plně procesně úspěšnému žalovanému, jenž se jiných náhradových nároků za řízení před soudy obou stupňů (paušálních náhrad výdajů podle § 151 odst. 3 o.s.ř.) vzdal, náhrada zaplaceného soudního poplatku z odvolání.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je za podmínek § 237 o.s.ř. přípustné dovolání, které lze podat do dvou měsíců od jeho doručení k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu I. stupně.

Praha 3. prosince 2020

JUDr. Irena Saralievová v. r.
předsedkyně senátu